

Opschrift

Vergadering van 13 januari 2026

Nummer: 2026_MV_00031

Onderwerp:

Mondelinge vraag van raadslid Sophie Vanonckelen: Beperking werkloosheid

Raadslid(-leden):

Sophie Vanonckelen - groen

Bevoegd: Astrid De Bruycker

Omschrijving van de vraag

Toelichting:

Op 1 januari trad de nieuwe regeling rond de beperking van de werkloosheidsuitkering in de tijd in werking. De eerste dag dat mensen die geschorst werden van de werkloosheid, zich konden aanmelden bij lokale OCMW, was globaal geen overrompeling, aldus VVSG in een persbericht. Maar dat is absoluut geen uitspraak die geldt voor de komende weken, wordt eraan toegevoegd.

Opvallende vaststellingen zijn dat veel mensen aangeven dat het sociaal onderzoek confronterend aanvoelt en dat sommige mensen ook recht zouden hebben op een andere uitkering, zonder daarvoor al een aanvraag in te dienen.

Vraag:

Hoe verloopt de instroom bij ons Gentse OCMW? Zijn onze diensten voorlopig voldoende voorbereid?

Doet ons OCMW gelijkaardige vaststellingen als VVSG? Zijn er andere, bijkomende vaststellingen?

De inschatting op voorhand was dat een derde van de mensen die geschorst zouden worden, recht zouden hebben op leefloon, een derde op een andere vorm van uitkering, en een derde geen enkel recht zou hebben. Volgen de bevindingen van ons OCMW die inschattingen?

Antwoord

Beste collega's,

Sinds 1 januari geldt de beperking van werkloosheid in tijd, een maatregel waar we ons het voorbije jaar intensief op hebben voorbereid. Ondanks beperkte informatie hebben onze diensten voortdurend gemonitord en een plan uitgewerkt om instromende cliënten goed op te vangen en tegelijk de basiswerking van het OCMW te garanderen. Dankzij een proactieve aanpak – extra aanwervingen, samenwerking met uitbetalingsinstellingen en de oprichting van een aparte onthaalcel sinds 1 december – konden we een massale toeloop vermijden. Mijn waardering voor de inzet van de dienst is dan ook bijzonder groot.

We kunnen stellen dat het vele voorbereidende werk loont. Door de creatie van een parallel onhaaltraject kunnen we de welzijnsbureaus voorlopig ontzien. Minder zichtbaar, maar wel talrijk is het aantal contactnamen met de specifieke onthaal-cel. In 2025 namen al 100 personen contact op, in 2026 72. Dat is goed voor 278 contactnames (2025:184, 2026: 94). Van die 172 personen die contactnamen, zijn er momenteel 120 leefloonaanvragen in onderzoek. Als je weet dat het geschatte aantal voor de maand januari 150 bedraagt, dan zitten we daar niet veraf.

Maar, eigenlijk is het momenteel te vroeg om de vraag naar de inschattingen te beantwoorden. In de ramingen hebben we steeds rekening gehouden met de derdes, wat voor januari zou neerkomen op een 150-tal mensen. We schatten in dat een deel van deze groep pas bij ons zal aankloppen in de loop van februari, wanneer ze op het einde van de maand hun betaling niet meer ontvingen. Pas eind februari zullen we dus een beter beeld hebben hoe de feitelijke situatie zich verhoudt tot de ramingen.

Alle vacatures staan open en zijn grotendeels ingevuld. De aanwervingen lopen dus vlot.

Die extra aanwervingen spelen een zeer belangrijke rol in het behapbaar houden van de werkdruk. Nu, de werkdruk van onze maatschappelijk werkers is steeds een aandachtspunt, wetende dat de maatschappelijk werkers tussen de 50 en 60 dossiers opvolgen per maand. Daarbij komt dat de dossiers vaak erg complex zijn én dat er ondertussen heel wat nieuwe federale regelgeving geïmplementeerd moet worden. Bovendien zijn er steunmaatregel, zoals PASOA, die geschrapt worden, wat geen fijne boodschappen zijn om mee te delen aan cliënten. Het aantal maatschappelijk werkers groeit mee met het aantal dossiers, maar de basisfinanciering is ondermaats. Mochten we enkel op de basisfinanciering terugvallen, dan zou elke maatschappelijk werker 130 dossiers moeten opvolgen per maand. Dat is natuurlijk onmogelijk!

Daarbij komt nog dat de diensten op de tweedelij, zoals onze psychologische en juridische dienst, niet structureel gefinancierd worden. Het maatschappelijk werk stond al onder de druk en de combinatie van wat ik zonet opsomde zal dit niet verbeteren.

We blijven waakzaam en zijn voorbereid om snel bij te sturen als de draagkracht van het OCMW onder druk komt te staan. Tijdig en kwalitatief de aanvragen opvangen staat centraal.

De vragen rond activering raken sterk aan de mondelinge vraag van collega Taeldeman tijdens het vragenuurtje in december. Staat u mij toe hiernaar terug te grijpen. Vanaf het moment dat mensen een leefloon ontvangen, is het OCMW de primaire activeringspartner. Activering en leefloon zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. We hanteren een breed begrip van activering: het gaat niet enkel om betaalde arbeid, maar

ook om vele tussenstappen hierheen. Dit activeringstraject wordt voor iedereen die een leefloon krijgt vastgelegd in het GPMI. Gent beschikt over een heel breed activeringsaanbod, gaande van een aantal uren begeleid vrijwilligerswerk, over Jobteam, tot sollicitatietraining voor de reguliere arbeidsmarkt. Kortom; een aanbod op maat van een brede doelgroep.

Uit de huidige informatie weten we dat bij de eerste twee golven veel mensen een zeer grote afstand tot de arbeidsmarkt hebben, vaak met een arbeidsbeperking (aandoening van cognitieve, psychische, lichamelijke of zintuiglijke aard, waardoor u het moeilijk hebt om werk te vinden of om uw job uit te voeren. Voorbeelden zijn autisme, slechthorendheid, slechtziendheid, epilepsie, een spierziekte, chronische depressie). Personen met het VDAB-label “Welzijn” zijn tijdelijk vrijgesteld van actief zoekgedrag naar regulier werk en worden in hun activeringstraject begeleid via het OCMW. Personen zonder “Welzijn”-label die een leefloon aanvragen, worden binnen drie maanden doorverwezen naar onze Dienst Werk en Activering. Binnen de dienst zijn er 5 nieuwe en ingevulde plaatsen om deze mensen te begeleiden. Op die manier engageren wij ons in elk geval om mensen intensief en op maat te begeleiden richting werk.

Tot voor kort had VDAB de opdracht om deze groep langdurig werkzoekenden naar werk te begeleiden. Die verantwoordelijkheid verschuift nu naar ons, zonder dat daar extra middelen tegenover staan. Het actieplan ‘Vlaanderen Werkt!’ voorziet nog een minimale rol voor VDAB: betrokkenen worden vooraf geïnformeerd en er worden jobdates georganiseerd om een ‘laatste jobaanbod’ te doen. In theorie blijft het traject bij VDAB doorlopen, maar zonder actieve opvolging. Gezien VDAB deze mensen soms tientallen jaren begeleidde zonder resultaat, biedt het idee dat zij ‘verder gebruik kunnen maken van het aanbod van VDAB’ weinig perspectief. Wij zullen deze groep intensiever moeten begeleiden om wél stappen vooruit te zetten, maar dat gebeurt momenteel zonder bijkomende financiering, wat een structureel knelpunt vormt.
